

Zaorálek a západní barbarství

Hospodářské noviny
17.2. 2015

Gustavo Monge

Ve srovnání s poválečným Československem Edvarda Beneše byly metody používané Isabelou Kastilskou a Ferdinandem Aragonským daleko od barbarských.

Ministr zahraničí Lubomír Zaorálek překvapil v debatě o Ukrajině projevem o hříších Západu. Aby podpořil svou tezi „agresivního“ ducha naší civilizace a horlivosti v likvidaci menšin, zmínil příklady ze Španělska. „Vzpomeňte si na španělskou reconquistu v 16. století. Vzpomeňte si, jak se tam zacházelo s Židy, jak se tam zacházelo s muslimy. To je historie,“ řekl. Jeho úvaha je ale přinejmenším pochybná.

Pojďme popořádku. Španělsko bylo poslední velkou evropskou říší, která rozhodla v roce 1492 o vyhnání Židů. Bylo jich přibližně 70 až 100 tisíc. Před tím se to stalo v Anglii (1290), Francii (1306) a Rakousku (1421). Politika tenkrát šla ruku v ruce s vírou. Bylo všeobecně uznáno, že poddaní mají sdílet stejné náboženství jako panovník, což vedlo k zásadě „cuius regio, eius religio“. Dnešními očima bychom to kvalifikovali jako nesnášenlivost, ale tehdy to prostě bylo v módě. Podobnou situaci jsme viděli v Československu po druhé světové válce, kdy bylo vyhnáno několik milionů sudetských Němců, aby byl vytvořen z hlediska národnosti jednotný stát. Byl by Zaorálek schopen zpochybnit tuto „zásluhu“ Edvarda Beneše? Proč místo toho poukazuje k událostem ze 16. století, které zřejmě ani nezná? Ve srovnání s poválečným Československem byly metody používané Isabelou Kastilskou a Ferdinandem Aragonským daleko od barbarských. Byla stanovena lhůta do čtyř měsíců pro opuštění území, bylo zajištěno, aby nedošlo k žádné majetkové újmě.

Zaorálek se také snažil potvrdit svou tezi o barbarství zmínkou o dobytí Ameriky. Podle něho tento nešťastný západní příběh, který nezanechal nic než krev a mrtvoly, pokračuje v Jižní Americe a v jiných zemích dodnes. Co ale má ministr Zaorálek na mysli? Jen ztráty na životech ze strany mušket a šavlí ze španělské strany? Pokud tomu tak je, pak jde o hrubé zjednodušení. Většinu obětí mezi indiány si vyžádaly nemoci, zejména neštovice, které donesli Španělé. Ale existovaly i jiné formy agrese, páchané pro změnu mayskou a aztéckou kulturou. Lidské oběti pro udobření obávaného Huitzilopochtliho, boha války, a Tezcatlipoky, boha podsvětí, si vyžádaly tisíce obětí mezi jinými indiánskými národy. Ty se pak spojily se Španěly proti Aztékům a Inkům. Španělé udrželi svou třídní strukturu, některé zvyky a smísili se s nimi, přišla nová míšenecká kultura. Ta tvoří dnešní Ameriku. Je toto také část západního barbarství, o kterém mluví Zaorálek?

Autor je zpravodajem španělské agentury EFE